

Середовище формування регіонального комплексу інфокомунікаційних послуг

Зміна ролі інфокомунікаційних послуг у розвитку регіону з галузевої забезпечувальної на міжгалузеву визначальну відтворилася у перетворенні безлічі поодиноких послуг на міцну індустрію комплексних, яка стрімко розвивається. Інфокомунікаційні послуги (ІК-послуги) відіграють нову комплексно- та, водночас, системоутворюючу роль: формуються нові господарчі, технологічні та інші системи і комплекси послуг, виробників, мереж та ін. Це дозволяє визначити регіональний комплекс інфокомунікаційних послуг (РК ІКП) як велику і складну систему, яка поступово стає частиною регіональних виробничих сил, що об'єднує: а) суб'єктів, територіально розміщених в даному регіоні, що надають інфокомунікаційні послуги, б) інфокомунікаційні мережі регіону та в) інфокомунікації різних регіональних споживачів, що прямо або опосередковано приймають участь у інфокомунікаційному процесі.

Середовищем формування РК ІКП кожного регіону є ринок регіональних інфокомунікаційних послуг, якому притаманні: а) високі темпи динаміки ринкових змін, швидкість обігу капіталу, чутливість до ринкових і техніко-технологічних змін та високий ступінь диференціації послуг, б) територіальна сегментація і локальність, в) специфічність процесу надання послуги та невизначеність його результату. Тенденції розвитку комплексу спираються на системні, технологічні та прикладні економіко-організаційні зміни – технологічну конвергенцію, глобалізацію інфраструктури зв'язку і інформаційних послуг, комерціалізацію мереж, техніко-технологічну та економіко-організаційну конкуренцію. На надання послуг і попит, умови функціонування і розвиток РК ІКП і його учасників суттєво впливають характеристики рівня регіонального розвитку – господарського комплексу, інфраструктури та соціуму регіону.

Тому форма надання послуг, попит і умови функціонування, розвиток РК ІКП та його учасників істотно залежать від характеристик регіонального ринку.

Аналіз розвитку та стану РК ІКП методом Міжнародної спілки електрозв'язку довів, що типологію регіонів за рейтингом розвитку інфокомунікацій представляють три групи розвитку. Перша – регіони, темпи розвитку яких в рази перебільшують середні, друга – регіони, що значно відстають, але мають високі, близькі до світових, темпи розвитку, третя – інші, які мають низькі темпи зростання у цілому.

Регіональна диференціація помітна за всіма видами інфокомунікаційних послуг: а) за телефонною щільністю світовий рівень перевищили 11 регіонів з 25 (у т.ч. Одеська область), близькі до нього – 11; б) світовий рівень щільності мобільного зв'язку значно перевищили всі регіони України, у т.ч. ті, де мобільний зв'язок діє як чинник заміщення стаціонарного (Донецька, Луганська області); в) за щільністю користувачів Інтернет найближча до світового рівня Одеська область (23,8%), інші значно відстають від неї. Відносно близькі до світового рівня – Харківська (14,5%) і Дніпропетровська (14,4%). Інші регіони – нижче 14%.

Основними висновками відносно стану і перспектив розвитку РК ІКП стали такі: а) ринок стаціонарного телефонного зв'язку майже по всіх регіонах насичений, ринок

мобільного зв'язку – у більшості регіонів насичений, ринок Інтернет-послуг – у стадії бурхливого розвитку, всі послуги прагнуть заміщувати одна одну; б) діяльність більшості операторів ринку інфокомунікацій зосереджена у промислових, торгівельних, рекреаційних та фінансових центрах регіонів; в) телефонізація та Інтернет-охоплення сільських районів здійснюється повільно, тому їх інфокомунікаційні мережі залишаються нерозвинутими; г) ключовими чинниками розвитку інфокомунікаційних технологій у регіонах поки залишаються телефонний (стаціонарний), мобільний зв'язок та Інтернет. Їх дослідженню заважає недостатність існуючого аналітичного забезпечення, що орієнтоване на галузевий рівень, тому не враховує якісні зміни інфокомунікацій, утворення комплексу та його вплив на регіональну економіку.

Отже, внаслідок якісних змін інфокомунікації набули характеру істотного чинника соціально-економічного та науково-технічного розвитку регіонів, їх інфраструктури.